

Akce

Akce je vždycky akcí nějakého subjektu; zároveň však platí, že subjekt musí být aktivně, tj. nějakými akcemi, ustaven, udržován a obnovován. To před nás staví závažný, byť ne docela zřetelně se rýsující problém: jak se nějaká událost (rozumí se pravá událost, která je celkem jistého dění v čase) může stát subjektem (eventuelně: jak si může svůj subjekt ustavit, a potom udržovat a obnovovat)? Snad by se to dalo myšlenkově uchopit tak, že každá událost (především tedy každá primordiální událost, tam je náš problém nejakutnější, ale má svou váhu i na vyšších rovinách) může kromě výkonu svého vlastního bytí-žítí začít s nějakou akcí, ale nedostane se dál, pokud nenajde způsob, jak se vztáhnout k nějakým událostem-jsoucům mimo sebe, kolem sebe. Teprve poté, co se událost nejen aktivně (byť „nazdařbůh“), ale úspěšně vztáhne k jiným událostem, tj. poté, co jednou svou „složkou“ sama sebe „opustí“ a přejde „ven“, může se něco z této složky vrátit k události a do události jako jakási „zkušenost“ ze „setkání“. A teprve tím docílí událost ve své akci něčeho, co nekončí do ztracena, ale co jedním svým „koncem“ zasáhne do světa kolem (do světa nikoli prázdného, nýbrž kde jsou jiné události), ale co se jiným svým „koncem“ vrátí jako jakási „informace“ „domů“, do události. Tento návrat k sobě vykoná událost jen pod tou podmínkou, že se ve své akci vskutku „dotkne“ nějaké jiné události ve své blízkosti, takže s onou jinou událostí naváže nějaký kontakt. A teprve díky tomuto kontaktu s nějakou jinou událostí (většinou s více až mnoha jinými událostmi) se událost může začít stávat subjektem, může začít ustavovat a budovat svůj subjekt a postupně se s ním jaksi ztotožňovat a předávat mu jisté „organizační“ pravomoci. (Mimochodem: připomíná mi to jistou myšlenku Patočkovu z jednoho jeho textu o Masarykovi, totiž že „každý z nás může jednání sám začít, ale nikdy je nemůže sám dokončit, musí apelovat na druhé, apelovat na něco v nich, na co se apelovat dá“. Na základě lidských zkušeností to ovšem nebudí takový dojem, jako když to rozšíříme i na roviny nižší, nejen na organické, biologické, ale ještě dál na molekulární a jaderné i subjaderné – zajisté mutatis mutandis, po určitých úpravách a upřesněních.)

(Písek, 100303-2.)